SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) XLVII (41)
Štev. (No.) 7

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
10. marca 1988

Poslanice SNO in SLS

Buenos Aires, 1. marca 1988

Bundeskanzler
Dr. Franz Vranitzky
Ballhauspl. 2
Wien 1014 — Austria

Gospod zvezni kancler!

Slovenski narodni odbor, ki izraža razpoloženje v političnem zdomstvu živečih svobodoljubnih Slovencev različnih miselnih plasti in idejnih tokov, se čuti obvezanega, da spremlja tudi duhovne težnje drugih rojakov.

Ob petdeseti obletnici, odkar je nacizem z Anschlussom hotel izbrisati svobodno Avstrijo, se Slovenski narodni odbor pridružuje tudi grenkim spominom slovenskega ljudstva na Koroškem, ki ga je to protipravno dejanje in njemu sledeče nacistično preganjanje posebno hudo prizadelo in mu dejansko grozilo s popolnim uničenjem.

V ozračju svobode in demokracije, ki je v čast Avstriji, so se slovenskemu ljudstvu na Koroškem popravile nekdanje krivice. Vendar morajo tamkajšnji rojaki, v skrbi za ohranitev in razvijanje svojega materinega jezika in kulturnih posebnosti, vedno znova premagovati naravni pritisk okolja, včasih pa tudi nenaklonjeno ravnanje posebno krajevnih dejavnikov.

Tak podrejeni položaj se zdaj kaže ob pripravah na zakonsko reformo šolstva na jezikovno mešanem področju južne Koroške. V zaskrbljenosti za neovirano možnost nadaljnje celotne integriranosti v družbi Slovenci posebno obžalujejo, da se jim pri preučevanju in načrtovanju vzgojnega sistema ne daje primerna vloga in da niso pritegnjeni k pogajanjem kot enakovreden partner. Ker soustvarjajo blaginjo in napredek avstrijske državne skupnosti in prispevajo k rasti ugleda avstrijske republike po svetu, upravičeno pričakujejo, da se jim pripoznava veljava, ki jim že sicer gre po naravnem pravu, po splošno sprejetih mednarodnih načelih in tudi po formalnih obveznostih.

Slovenski narodni odbor se obrača na gospoda zveznega kanclerja, da po svoji pristojnosti in vplivnosti pomaga k sporazumni rešitvi šolskega vprašanja na južnem Koroškem, ki bo zadovoljiva za tamkajšnjo slovensko ljudstvo in s tem tudi za vso avstrijsko skupnost, in ukrene vse, da se umakne ali zavrne omenjeni zakonski predlog.

Za Slovenski narodni odbor

Rudolf Smersu, l. r.
predsednik

Podobno pismo je od Slovenskega narodnega odbora prejel tudi dr. Peter Jankovitsch, tajnik Socialistische Partei Oesterreichs.

Buenos Aires, 2. marca 1988

Oesterreichische Volkspartei
Alois Mock
Predsednik
Kärntnerstr. 51
Wien 1010 — Austria

Gospod predsednik!

Obračamo se na Vas v imenu Slovenske ljudske stranke, ki iz političnega eksila vzdržuje v slovenskem narodu, v skladu s svojo skoraj stoletno tradicijo, idejo krščanske demokracije.

V času, ko se spominjamo, kako je pred 50 leti pričenjal nacizem svoj osvajalni pohod po Evropi, z zlomom avstrijske neodvisnosti in demokracije in kako je istočasno pričel uničevati slovensko prebivalstvo na Koroškem, z zaskrbljenostjo spremljamo kot Slovenci, kot demokrati in kot kristjani dogodke, ki v tej deželi ponovno prizadevajo kulturno rast slovenskega ljudstva.

Sprememba avstrijskega vzgojnega sistema je brez dvoma Vaša notranja politična odločitev. Vendar, ker ta odločitev prizadene bistvene kulturne interese naših rojakov, ki so bili v nedavni preteklosti, in to še posebno na kulturnem področju, žrtve nacističnega nasilja, se obračamo na Vas kot na predstavnike tistega dela avstrijskega ljudstva, ki nam je po svetovnonazorni usmerjenosti blizu. Prepričani smo, da kot stranka, katere program temelji na načelih krščanskega družbenega nauka ,brez dvoma dajete prednost splošni blaginji pred vsakim volilnim uspehom. Prizadevanje za splošno blaginjo pa že pojmovno zajema vse ljudske plasti, posebno še tiste, ki so številčno šibkejše in zato potrebujejo posebne pozrnosti. Zato Vas prosimo, da tudi v tem primeru ne sklepate o kulturnem življenju Slovencev na Koroškem, ne da bi pri tem upoštevali njih pravic in želja. Ker nas kot krščanske demokrate povezujejo isti pogledi na vrednost enkratne človeške osebe in na pomembnost duhovnih vrednot, smo prepričani. da boste z razumevanjem sprejeli naše razloge v zavesti, da je mogoče doseči blagoslov solidarnosti med narodi samo tedaj, če jo gojimo najprej v krogu temeljnih družbenih skupnosti.

Rudolf Hirschegger, l. r.
tajnik

dr. Marko Kremžar, l. r.
načelnik

DEBATOGRAMI

Pred volitvami
novega vodstva SZDL

Že spet poskušajo volivce izigrat',
saj spet so kandidati le rdeči strici,
SZDL bo pluralistična takrat,
ko v njenem vrhu bodo tudi nepartijci!

Torkar, Nedeljski dnevnik

Mogoče ne veste, da...

— da so raziskave javnega mnenja pokazale, da danes 80% naravoslovcev veruje v Boga...

— da je v dispanzerju univerzitetne psihiatrične klinike v Ljubljani vpisanih več kot 2000 bivših borcev, kar številčno predstavlja približno eno slovensko partizansko divizijo...

— da je bil sedanji predsednik jugoslovanske vlade Branko Mikulić šef UDBE na zloglasnem Golem otoku...

— da je bilo v letih 1951-52 v Sloveniji zaprtih kar 200 duhovnikov, med njimi kasnejši nadškof Pogačnik 7 let, škof Lenič pa 8...

MLADIKA, Trst, št. 1, 1988

Dejanja, ne brezplodno besedičenje!

Pismo v objavo tedniku „Teleks", Ljubljana.

Povod: Številka 53/87, „Čakanje na 'polčas' lahko privede do katastrofe" besede Dušana Šinigoja, predsednika republiškega izvršnega sveta.

Janko Lorenci: Kam greš Jugoslavija?

Oba prispevka v gori omenjeni številki „Teleksa" me silita k reakciji, čeprav na podlagi izkušenj vem, da Teleks ne bo objavil tega besedila, verjetno iz strahu pred cenzuro in partijo. Pišem iz čuta moralne odgovornosti do resnice in iz potrebe služiti svojemu narodu in demokraciji. Nočem molčati in tako postati sokriv za pot v katastrofo, kot jo pričakuje tov. Dušan Šinigoj. Stvar uredništva je, ali hoče ali more voditi odprto in svobodno razpravo o stanju v deželi Kranjski in o poteh iz poloma in kriz v človeka vredno bodočnost.

Dovolj uvoda, k stvari z jasno, direktno in pošteno besedo!

Pogoj za gospodarsko in politično ozdravitev je le **realistična analiza.** Torej naštejmo, kateri so glavni vzroki vseh kriz:

Vsa politika Zveze komunistov Slovenije / Jugoslavije sloni na TEMELJIH MARKSISTIČNE TEORIJE O RAZVOJU DRUŽBE; ta se je namreč v svetovnem obsegu izkazala za nepravilno.

Zametki katastrofalnega socialnega položaja v letu 1988 so bili položeni že v Čebinah, ko je sedem ljudi ustanovilo komunistično partijo Slovenije. Ta partija ni zrasla na slovenskem zeljniku, marveč po nalogu iz tujine.

Leninistični princip v praksi pomeni nič drugega kot neizprosno diktaturo, nasilje nad vsemi in uporabo nemoralnih sredstev za dosego oblasti, proti volji ljudstva, naroda ali delavskega razreda.

Vse postopanje vodstva KPS (v mislih imam motivacije partije pri nagovarjanju predstavnikov krščanskih socialistov, Sokolov in ostalih kulturnikov za vstop v vsenarodno Osvobodilno fronto slovenskega naroda) ni bilo iskreno, ker je služilo partiji predvsem kot sredstvo, da z zvijačo osvoji oblast.

TO JE SLOVENSKI NAROD RAZOČARAN PO VOJNI BRIDKO SPOZNAL.

Posledice so se pokazale v splošnem nezaupanju v socializem in v vodstvo KPS oziroma KPJ.

NA TEJ OSNOVI: S T R A H — D I K T A T U R A — O d s o t n o s t morale in spoštovanja človekovega dostojanstva morajo nastati v teku desetletij tako globoke krize, kot jih slovenski narod danes v letu 1988 doživlja.

Vendar, kaj naj stori Zveza komunistov Slovenije?

Veliko partijcev se že zaveda položaja, a doslej se še ni spoznanje lastne nesposobnosti in odgovornosti do zgodovine prebilo do vrha. Zagotavljanje tov. Kučana ali Smoleta, češ, potrebne so radikalne spremembe, ostajajo prazne besede, ker vztrajajo na kategorični zahtevi:

...VSE, PRAV VSE SE MORA RAZVIJATI V OKVIRU SZDL IN ZKS...

S to zahtevo sami uničujejo vse obljube o demokraciji, svobodi. Narod je seveda že davno spoznal to resnico. Kljub temu se nič ne spremeni. Zakaj ne?

Vsi komunisti bi se morali žrtvovati in pripraviti pot v radikalno drugačne ekonomske in politične razmere. Najprej bi morali omogočiti zares svobodne volitve, recimo referendum, kjer bi narod odgovoril na vprašanji:

1. Ali želiš, da Zveza komunistov Slovenije dalje sama vodi SR Slovenijo? Da ali ne? .....
2. Ali želiš, da vodi Slovenijo tista politična organizacija, ki bo v splošnih, tajnih in kontroliranih volitvah izvoljena? Da ali ne? .....

Povejte, ali ne bi bil to pošten in demokratičen način rešitve?

Seveda je res, da ga ni sistema na svetu, ki bi zadovoljil vse ljudi. Tudi v nekomunističnem svetu vladajo krvave diktature in ljudje umirajo od lakote. Takih razmer nihče ne želi za Slovenijo. A slovenski komunisti so nastopili z obljubami, da bodo ustvarili za ves narod/razred pravično družbo za vse ljudi. Tega niso storili, zato smo v krizah.

Resnica je, da je človek osebnost, ki nujno potrebuje za obstoj osebno, ideološko, politično svobodo in pravico posedovati materialne dobrine. Človek si mora ustvariti nepristransko pravosodje, klimo tolerance in oblasti, ki jo lahko vsak čas odstavi, če ima to za potrebno.

Samo v takih razmerah so demokracija, svoboda in blaginja mogoče. Zato mora ZKS realizirati zgodovinsko nalogo: sama se mora odpovedati privilegijem oblasti, za kar nima pooblastila od naroda in delavskega razreda.

Vem, to so hude besede v uho slehernega vodilnega člana ZKS. So pa napisane odprto in pošteno v oko. Če nimam prav, naj to partija z argumenti dokaže, prepriča v odprtem dialogu vse ljudi, pa bo tudi pisec teh vrstic obmolknil, priznavajoč, da se je motil. Ali je takšen proces mogoč? Verjetno to besedilo sploh ne bo v Ljubljani objavljeno, zato pač ne pomaga vse jamranje urednikov, da kdor ničesar ne tvega, ta tudi ničesar ne doseže.

Narod slovenski zre v Zvezo komunistov Slovenije v upanju, morda bodo pa le... kaj storili.

Davorin Plaz, „navaden človek"

SLOVENSKI KLERIKALCI V RIMU

Dr. Dušan Biber, poznani režimski zgodovinar, je v Delu 9. januarja 1988 na str. 25 objavil poročilo pod gornjim naslovom. Objavlja dokument agenta angleške tajne službe Philipa Broada, pripravljen za Harolda MacMillana (PRO FO 371/ 442441 R 12124/2/92), iz katerega je Biber povzel tele izvlečke:

Po osvoboditvi Rima je bilo največ Jugoslovanov ravno Slovencev. Omenja Avseneka, Ahčina, Brezigarja, Mačkovška, Žebota, Žitka, Kralja. Rim je klerikalni stranki služil po razkosanju Jugoslavije za povezavo Vatikan-London. Člani te skupine so bili tesno povezani tako z zavezniškimi kot z osnimi krogi.

Stranka je preko dr. Kreka in dr. Kuharja vzdrževala stik z zavezniki in je v precejšnji meri uspela s svojo dejavnostjo v Sloveniji prikazati kot patriotski boj proti okupatorju in proti komunističnim teroristom na drugi strani.

SLS je od aprila 1941 vodila politiko kolaboracije z Italijani in potem z Nemci. Njihovi kurirji iz Rima v Slovenijo so bili ljudje sumljivega značaja in nekateri sumljivi kot nemški agenti. Med drugimi Krek, mlad Slovenec, ki je delal kot ovaduh za fašiste v Rimu, Logar, študent medicine brez prebite pare. Slovenska skupina vzdržuje tesne stike s poljskimi diplomatskimi krogi.

Včasih izražajo upanje, da bodo poljske vojaške enote, ki so v osmi armadi, v imenu zaveznikov zasedle Slovenijo.

Klerikalci so v zimi 1941/42 začeli ustanavljati lastno milico, to so bile vaške straže. Nekateri so bili od ljudstva obsojeni na smrt.

—

Tako gornje poročilo. Tendenciozno hoče prikazati del slovenske opozicije kot kolaboracioniste in izdajalce; verna kopija slovenskega agitpropa. Philip je moral biti velik komunist! Poročilo je intelektualno silno nizko, polno povsem nasmiselnih domnev brez vsakih dejstev.

P. U.

INFORMATIVNI POLITIČNI SESTANEK V ZDA

Slovenska krščanska demokracija je priredila v Clevelandu, ZDA, v nedeljo 7. februarja v Baragovem domu svoj informativno-politični sestanek, katerega se je udeležilo veliko poslušalcev.

Sestanek je pričel in vodil član načelstva Jože Melaher. Po pozdravu je razložil namen teh sestankov, ki omogočajo, da se politični emigranti bolje seznanijo s položajem v Sloveniji. Dejal je:

„Namen teh javnih sestankov je, da dobro razmislimo in pretehtamo vse možnosti, izkoristimo vsako priložnost in da bomo pripravljeni skupno najbolj učinkovito ukrepati v tem kritičnem času. Ne vemo, kdaj bo nastal ali če bo nastal v domovini ali na svetovni pozornici položaj, ko bi bila usoda našega naroda postavljena na tehtnico. Nikdo ne more prerokovati, kdaj bo napočil tak čas, morda prav v kratkem, morda kdaj v nedoglednem času. Ker ne vemo ne dneva, ne časa, moramo biti nenehno pozorni na vsa dogajanja v domovini in tudi po svetu, kajti vsa dogajanja so prepletena in v nekaterih ozirih povezana s problemi posameznih narodov in držav in z vsemi svetovnimi dogajanji."

Nato je predstavil predavatelja, ki je bil to pot **dr. Mate Roesman.** Ta je svoj zanimiv in izčrpen govor postavil pod naslov „O slovenski narodno-politični problematiki".

Predavatelj se je že kot študent in pozneje vsa leta aktivno zanimal za slovenske narodno-politične probleme; tako je o teh važnih postavkah nakazal zgodovino slovenskih narodnih programov od leta 1848 dalje ter svoje poglede, kako si zamišlja bodočnost slovenskega naroda v domovini.

Debato, ki je sledila napeto poslušanemu predavanju, je spretno vodil prof. Vinko Lipovec. Tu so bila nakazana razna stališča in pogledi, ki so skupno izzveneli v željo, pomagati slovenskemu narodu v tej sedanji največji stiski, v katero ga je pahnil komunistični režim s svojo monopolno oblastjo.

Želeti je, da se ti sestanki nadaljujejo, kajti le tako lahko dokažemo, da se Slovenci po vsem svetu prizadevamo za izboljšanje usode slovenskega naroda.

Narodna in univerzitetna knjižnica LJUBLJANA

SLOVENCI V PORABJU

V Stopinjah je napisal Lojze Kozar lep nekrolog **Janošu Kuharju**, zadnjemu slovenskemu župniku v Porabju, ki je umrl 6. sept. 1987. Kuhar je 40 let držal pokonci slovensko zavest v Gor. Seniku, kjer je bil župnik in častni dekan. Pri tem mu v vsem Porabju razen Hrvata Ludvika, župnika v Števanovcih, ni nihče pomagal. Ko so Madžari, ki se tako pritožujejo čez Romune in zatiranja njihove manjšine v Transilvaniji, selili zavedne Slovence s Porabja v letih 1952, je bil seveda Kuhar med preseljenimi. Ko so kulturniki in politiki Slovenije začeli obiskovati Porabje, so tega zaslužnega Slovenca po nekem čudnem pravilu vedno obšli.

Leta 1945 je Madžarska zgubila vojno. Naši slovenski komunisti bi lahko že takrat dosegli pravično postopanje s slovensko manjšino. Madžarka manjšina, približno enako močna v Sloveniji kot naša v Madžarski, ima vse manjšinske pravice do nepojmljive širokogrudnosti, slovenska v Madžarski pa je bila 20 let popolnoma zapuščena. Še ob prisilnih selitvah ni bilo naše intervencije, končno so pred leti uvedli eno ali dve uri pouka slovenščine, toda L. Kozar komentira: „Ali ni sedaj že prepozno?" Tako kot za Koroško, Primorsko velja še bolj za Porabsko, režim se zanima, obiskuje, pomaga, vendar odločne intervencije za res učinkovito zaščito naših manjšin ni nikdar spravil skupaj.

Pokojni Prežihov Voranc, koroški pisatelj, funkcionar Kominterne, je poznan po mišljenju: saj ni važno, kje živite, (koroški plebiscit), komunizem bo ob prevzemu oblasti to vse uredil. Ali v Ljubljani še vedno tako mislijo? Poznani Atlas Slovenije Ljubljana 1985 celotnega slovenskega Porabja ne pokaže več!

IZ NEDELJSKEGA DNEVNIKA

Kristalna dvorana v ljubljanskem hotelu Slon je ob Štihovih večerih vedno polna do zadnjega kotička. Zanimanje za zadnji večer pa je vse presenetilo, saj so prireditelji v skoraj pol ure prodali vse karte. Zaradi vztrajnega povpraševanja v naslednjih dneh pa so pripravili še sosednji prostor, kjer naj bi gostje pogovor samo slišali, v zadnjem trenutku pa jim je uspelo urediti tudi video naprave. Tako velikega števila poslušalcev gotovo ni pritegnila samo tema, ki je bila na programu — **Etika na razprodaji** — ampak gost večera, ljubljanski nadškof in slovenski metropolit Alojzij Šuštar.

— — —

Tetovo, ki spada med največje občine v zahodni Makedoniji, je te dni vzbudilo zanimanje jugoslovanske javnosti in sicer zaradi odloka, da naj imajo družine največ po dva otroka. Za vsakega nadaljnjega otroka, ki se bo v družini rodil kot tretji, četrti ali peti otrok, bodo starši sami morali plačevati zdravniške, šolske in sploh vse stroške. Občina bo ukinila tudi pakete, ki naj bi pomagali potrebnim družinam. Naravni prirastek v obdobju 1982 do 1986 je bil na Kosovem 24.8 na tisoč prebivalcev, v Makedoniji pa 12.6. Če so pa informacije točne, so tetovske oblasti predlagale še dodatni ukrep: davek na tretjega otroka!

— — —

Po najnovejših podatkih svetovne banke je skupni zunanji dolg Jugoslavije leta 1986 znašal 21 milijard 363,6 milijona dolarjev. V popisu svetovnih dolgov je Jugoslavija uvrščena med 17 največjimi svetovnimi dolžniki.

— — —

Hrvat Andrija Artuković, katerega so maja 1986 na okrožnem sodišču v Zagrebu obtožili na smrt, je 16. januarja umrl v bolnišnici kazensko-poboljševalnega doma v Zagrebu. Ker je bil obsojen kot politični zločinec — po sedanjih predpisih njegov grob ne bo oznamovan...

D-ova.

Yugoslavia: malestar militar por denuncia

Las fuerzas armadas yugoslavas han reaccionado indignadas ante los ataques de la prensa juvenil del ente autónomo de Eslovenia contra el ministro de Defensa, Branko Mamula.

Con motivo de la reciente visita del almirante Mamula a Etiopía, la prensa juvenil de la República Yugoslava de Eslovenia, una de las seis que componen esta federación, lo acusa de haber ido a vender armas a un país africano pobre.

"Me parece que ningún país serio puede tolerar que se acuse a su ministro de Defensa de traficante de armas", ha declarado el general en situación de reserva Milan Daljević, alto funcionario político.

Yugoslavia es uno de los grandes exportadores de armas a los países no alineados del Tercer Mundo, según datos oficiales publicados por revistas militares.

"Un almirante rodeado de hambre", fue el titular del diario esloveno Delo, durante la visita hecha a Etiopía en los primeros días de febrero por al almirante y ministro. En el texto se acusaba a Yugoslavia de preferir venderle armas a Etiopía en vez de concederle ayuda humanitaria. "Les vendemos fusiles con el clavel pacifista del no alineamiento en los puntos de mira", ironizaba el diario juvenil.

Izvleček iz dnevnika
Clarín, 28. februarja 1988

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Malvinska zadeva je znova stopila v ospredje in s svojo očarljivostjo prikrila marsikatero domačo senčno stran. To je pravzaprav neke vrste stalna, nenehna igra, ki jo sicer lahko opažamo v vsaki državi, po vsem svetu, a se zdi, da ima tukaj v Argentini poseben prizvok: ni novice, ni dogajanja, ki bi ohranila trajnost in važnost vsaj kratko dobo. Takoj jo v pozornosti nadomesti druga, ponavadi mnogo manj važna, a gotovo napihnjena. Tako smo te dni videli kako je Pedagoški kongres potekel brez večje pozornosti, in vendar je bil eno bistvenih dogajanj. Korupucija, ki jo je razkril minister Terragno, je kar padla v pozabo, pa je eden velikih problemov te družbe. Gospodarske in finančne težave bi morale biti snov velike narodne debate, posebne študije vodilnih osebnosti v vseh strankah in neodvisnih strokovnjakov, pa vse ostane na nivoju protesta ali godrnjanja. Važnejša je dvomljiva smrt puhlega komičnega igralca kot pa vprašanje zakona o zdravilih in delovanju tujih in domačih laboratorijev. To, da hitro navedemo le nekaj primerov.

NAROBE SVET

Malvinska zadeva je, kot izgleda, ena ključnih točk argentinske zunanje politike. Radikalna vlada si je mnogo obetala ob svojem nastopu, glede rešitve tega vprašanja. Očividno je, da v štirih letih truda in naporov ni dosegla niti najmanjšega uspeha, še več, ribolov okoli spornega otočja je postal gospodarska rešitev za prej obubožano kolonijo.

Napoved vojaških manevrov je znova pokazal, da London (gospa Thatcher) dela kar hoče, in se ne ozira na argentinske želje. Večina korakov, ki jih je argentinska diplomacija podvzela od prve napovedi manevrov, pa doslej, so bili namenjeni bolj notranji kot zunanji fronti. V določenem trenutku je postalo jasno, da manevrov ni mogoče preprečiti. Treba je bilo torej odzvati se domačemu nemiru, potišati nemirne glasove znotraj države.

Kaj drugega kot poizkus dokazati uspešnost je objava, da so Angleži preložili manevre teden dni? Pravega datuma itak tako niso objavili, marveč rok v katerem bo izveden tisti slavni polet angleške jate. Prav tako je stvar notranje politike odlok, da se vsi obrambni sistemi postavijo v pozor. Vsi vemo, da ni nobene nevarnosti kake invazije. Torej znova korak, da se zadovolji nemiru v vojski in pa zahtevam opozicije. Ista opozicija pa tudi igra z malvinskim problemom, da lahko vsaj indirektno pokaže na neuspešnost radikalne vlade.

Tudi zahteva pogajanj z Anglijo v okviru Združenih narodov je bolj propaganden kot konkreten podvig. Iz Londona nenehno trdijo, da bodo pristali le na direktne pogovore in brez debate o suverenosti. Na to pa ne ta, ne nobena druga argentinska vlada ne more pristati.

Od vsega tega pa je morda še najbolj zanimivo dejstvo, kako se v mednarodni politiki mešetari. ZDA se izredno zanimajo za izboljšanje položaja med Buenos Airesom in Londonom in so zelo na roko argentinski diplomaciji. A v zameno sedaj cikajo na argentinski glas, ko gre za potrditev komisije za raziskovanje kršenja človekovih pravic na Kubi. Lansko leto je Argentina volila proti. Letos vse kaže, da stoji na strani Washingtona. Pač, vsaka stvar ima svojo ceno, in v tem tudi domač pritisk ni brez veljave.

CENA IN VREDNOST

Zadeva korupcije v državnih podjetjih je nemilo odjeknila v vladi. V radikalni stranki je povzročila pravo nevihto. Zanimivo pa je, da na splošno med narodom ni bilo ne preplaha, niti začudenja. Dejstvo je, da je navaden državljan že tako, navajen tisoč in ene vrste korupcij, da ga podkupovanje visokega državnega funkcionarja ne more več presenetiti. „Če mali, za malo, pač veliki za veliko," si razlaga. In to je žalostno.

Kar se tiče dogodka, omenimo le, da je vsa stvar pred sodiščem. Tam je bilo obtoženih korupcije več visokih funkcionarjev državne petrolejske družbe. In pazljivo oko se je obrnilo tudi na druga podjetja. Vsa stvar ima precej opraviti z nastopom novega ministra za javna dela. Rodolfo Terragno, znana osebnost, in povrhu tega še politično neopredeljen, in ne preveč blizu radikalov, je namenjen do kraja izrabiti čas, ki mu je podeljen. Proti vsem odporom skuša izvesti napovedano privatizacijo. V kolikor pa ta ni mogoča, vsaj nekoliko počistiti zrak v državnih podjetjih.

Kar se korupcije tiče, je jasno, da so nekateri funkcionarji, za ceno kake podkupitve kupovali pri podjetjih za cene, ki so vsaj 30% presegale normalno tržno ceno. To se ni dogajalo le v petrolejskih družbi YPF, marveč tudi v telefonski družbi, električni družbi in pri železnicah. Ni čudno, kot toži direktor državnih podjetij, Terragnov prijatelj Horacio Losoviz, da je toliko nasprotovanja prav v osrčju teh podjetjih, da bi jih privatizirali. To bi pomenilo konec za mnoge privilegije. in zamujena prilika za lahko obogatenje.

Problem pa, kot smo omenili, zlasti čutijo v osrčju radikalne stranke. Ne morejo prenesti, da bi se radikalni vladi očitala korupcija. Tradicionalno so slavili prav poštenost, čeprav ne uspešnost. Stranka se mora pač sprijazniti z dejstvom, da se časi spreminjajo, da je korupcija dejansko vsako nemoralno dejanje, pa naj ga stori občinski svétnik ali visok državni funkcionar, in da je za državo bolj pozitivno stvar razkrinkati kot jo potišati. Zlasti si morajo jasno razložiti reakcijo ljudi, ki so večino dejali: „Saj smo vedeli." Seveda, dogodki kot opisani, niso ravno priporočljiva volilna propaganda. Zlasti ne, kadar jih odkrijejo neradikalni ministri.

NEKAJ SE PREMIKA

Da, tudi v kongresu je stvar drugačna. To se pokazalo pretekli teden, ko je zasedala komisija za proračun in državne stroške. Vlada ni izpolnila ustavnega roka, po katerem bi morala poslati v odobritev kongresa zakon državnega proračuna za tekoče leto. Radikalni poslanci pa niso hoteli pristati na zasedanje komisije. Še več, odslovili so osebje (stenografe), in niti kave ni bilo. Opozicija peronistov, intransigentov in liberalcev (vsi, od leve do desne), pa je dosegla lastno število za zasedanje in istočasno še na vlado naslovila poziv, naj razloži, kam je šlo 8.500 milijonov avstralov iz lanskega proračuna, katerih uporaba poslancem ni jasna.

Ob vsem tem pa je inflacija meseca februarja poskočila za 10,4% (marca bo verjetno še večja), objavljene so bile nove tarife (povišica se suče okoli 20%) in večinske stranke uglašujejo svoj notranji spopad.

Ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar

Ne prosjačiti, če imamo pravico

Ljubljana, januar 1988

Za to, da se je letos toliko govorilo o božiču, ima gotovo veliko zaslugo ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, ki je kot slovenski metropolit odločilno vplival, da je pomen praznika Kristusovega rojstva prišel v javnost. Ni pa Cerkev dosegla, da bi bil božič dela prost dan. Nadškof je v obširnem pogovoru pregledal nekaj najbolj perečih točk današnjega verskega položaja v Sloveniji, ko je 9. januarja sprejel kronista v ljubljanskem škofijskem dvorcu. Točno ob devetih zjutraj mrzle in oblačne sobote se je začel pogovor, v katerem se je dr. Šuštar še posebej spominjal obiska slovenske skupnosti v Argentini, zanj presenetljivega doživetja. Minilo je že pet let, doživetja so se nekako umirila, spomini pa postajajo vedno bolj živi. Nadškofu se je seveda pojavil nasmeh, vsakič ko je omenil argentinske Slovence.

Gospod nadškof dr. Alojzij Šuštar, v čem se je razlikoval zadnji božič od prejšnjega?

NADŠKOF ŠUŠTAR: Marsikaj se je spremenilo pri praznovanju božiča. Najprej to, da smo imeli posebne vrste advent, ki je trajal od poletja, ko smo objavili vlogo Slovenske pokrajinske škofovske konference, da bi bil božič dela prost dan. To vlogo smo pripravili in oddali že novembra 1986, pa nismo dobili nobenega uradnega odgovora. Naslednje poletje smo jo objavili in s tem se je začela zelo obširna debata o praznovanju božiča, ki je postala vedno močnejša v časopisih, revijah in na raznih zborovanjih. Ko se je približeval božič, je bilo vedno več zanimanja za smisel praznika in tudi, kako ga bomo praznovali. Sam sem na več krajih o tem tudi pisal in razmišljal. Vedeli smo in ni bilo hudo presenečenje, da letos ne bo dela prost dan. To so nam tudi povedali. Vprašanje je bilo, kako naj bi odločitev sprejeli. Sam sem napisal v Družini pismo pred božičem, ampak za božič, kjer sem povedal, kako naj bi skušali dejstvo mirno in dostojanstveno sprejeti in kljub temu lepo preživeti božič. Kolikor sem videl, so po naših cerkvah letos še bolj doživeto praznovali božič. Veliko več ljudi je bilo pri polnočnicah, pa tudi pri mašah na sveti dan, čeprav je bil delovni dan. Tako je bilo praznovanje, morda ravno po zaslugi teh velikih pogovorov in pisanja, še veliko bolj javno. To je pravzaprav posebna značilnost, da je božič letos še bolj kot lani dobil, če smem tako reči, pravico javnosti. To se je pokazalo tudi na radiu in televiziji. Prvikrat sem imel kratko voščilo po ljubljanski televiziji in, to je zbudilo še posebno pozornost. Drugače je pa seveda bil božič delovni dan kot vsak drug. Ljudje pa se že veselijo leta 1988, ko bo božič na nedeljo in takrat bo gotovo dela prost dan.

Iz pisma pred božičem — za božič sta opazovalce presenetila predvsem dva stavka. Prvi je tisti, ki pravi: „Zato prosim duhovnike in druge pastoralne delavce in vse vernike, da mirno in dostojanstveno, čeprav z grenkobo v srcu, sprejmemo položaj, kakor je." Drugi pa: „Nočemo ničesar s pritiskom izsiljevati, pa tudi ne prosjačiti za miloščino tam, kjer imamo pravico."

NADŠKOF ŠUŠTAR: Z grenkobo v srcu sprejemamo dejstvo, da ne moremo praznovati božiča z dela prostim dnevom, ker pravo praznovanje je možno le, če imam prosto, ne pa, če moram iti v pisarno, trgovino ali tovarno. Ne bom prosjačili za milost tam, kjer imamo pravico. Imamo pravico do praznovanja božiča, ki nam je bila odvzeta. Med vojno in po njej je bil božič praznik. Potem so pa, ne da bi koga vprašali, to praznovanje preprečili. Sedaj se je pokazalo, kako zelo ljudje, tudi nevarni, nosijo v srcu spomin in željo, da bi bil božič praznik.

Kakšni so danes odnosi med Cerkvijo in vlado?

NADŠKOF ŠUŠTAR: Za Jugoslavijo je težko izreči splošno sodbo, ker je v vsaki republiki nekoliko drugače. Zvezna zakonodaja je samo okvir, potem pa morajo republike zase izdajati zakone o verskih skupnostih. Vsaka neposredno ureja, ker ima tako imenovano komisijo za odnose z verskimi skupnostmi V Sloveniji so ti odnosi sorazmerno dobri in se niso v kakršnem koli oziru bistveno spremenili. O odprtih vprašanjih in težavah, ki nastajajo, se najprej direktno pogovorimo, ne da bi začeli s kakršno koli javno polemiko. Na tak način se je dalo veliko stvari urediti. Zatakne se tu in tam v posameznih krajih, ob čisto določenih primerih. Včasih zvemo o njih šele kasneje. Včasih pa kdo direktno sporoči in, kolikor mi je mogoče, posredujem, da bi se stvari uredile. Ker govorim v začetku januarja, naj povem, da je pred nami novoletni sprejem. Vsako leto, to je staro že kakšnih petnajst let ali celo več, povabi komisija za odnose z verskimi skupnostmi predstavnike vseh verskih skupnosti in še veliko drugih, da pride okoli dvesto ljudi. Tam je najprej vljudno voščilo predstavnika, morda tudi malo pregleda nazaj in pogleda naprej, in potem pride na vrsto odgovor predstavnikov. Ker je katoliška Cerkev daleč največja verska skupnost v Sloveniji, odgovorim najprej jaz, potem pa pridejo na vrsto včasih še pravoslavni ali evangeličani. Trenutno je v Sloveniji kakih sedemnajst verskih skupnosti, vendar ima najmanjša samo nekaj desetin ljudi.

NOVICE IZ SLOVENIJE

RADENCI — **Z geotermalno vodo** bodo ogrevali stanovanja v Murski Soboti in Radencih, pa tudi živilska industrija in bolnišnice so bodo z njo okoristile. V Murski Soboti vre iz vrtine voda s 50,5 stopinj C, medtem ko bo v Radencih voda imela celo 60 stopinj C. Ugotovitve so že tu, manjka le še izvedba in uporaba, o čemer pa še ni konkretnih znakov.

LJUBLJANA — **8. knjižni sejem** je v šestih dneh obiskalo okoli 60 tisoč ljudi. Na njem so predstavile založbe svoja najnovejša izdajanja, med njimi ponatis Bohoričeve slovnice Arcticae horulae — Zimske urice proste iz leta 1584. Na levi polovici je originalni tekst, na desni pa „prevod" v današnjo slovenščino dr. Jožeta Toporišiča. Na zaključni slavnosti so v Cankarjevem domu pripravili literarni večer slovenskih pesnikov in pisateljev.

MURSKA SOBOTA — **Pomurci** so s slavnostno otvoritvijo novega kirurškega bloka regijske bolnišnice v Rakičanu pri Murskih Soboti po šestih letih gradnje in zbiranju denarja formalno končali največjo pomursko naložbo po vojni. Nov kirurški oddelek, v katerem so dobili prostor še ušesni in očesni oddelek, rentgenologija, fizioterapija, bolnišnična lekarna in centralna sterilizacija, je vreden enajst milijard dinarjev (dolar — 1307 din; tečajna lista z dne 28. januarja 1988.)

LJUBLJANA — **Mladinska knjiga** je pripravila tiskovno konferenco, na kateri so predstavili enajst otroških in mladinskih knjig. Med njimi so štiri izvirna slovenska dela, sedem pa je prevedenih.

LJUBLJANA — **Novi rektor ljubljanske univerze** je dipl. inž. strojništva, dr. Janez Peklenik.

LJUBLJANA — **Alpinista** Iztok Tomazin (27 let, Tržič) in Marjan Kregar (31 let, Kamnik) sta se povzpela na 8167 m visoki Daulagiri v Nepalu, po višini sedmi vrh na svetu. Na Daulagiri sta se povzpela po vzhodni steni v štirih dneh brez pomoči nosačev. Tako je prvič stopila slovenska noga na ta vrh, ki se je počenši z Dinkom Bertoncljem že dolgo ustavljal slovenskim plezalcem.

ŠKOFJA LOKA — **V dvorani Loškega odra** so podelili nagrade Sklada Staneta Severja za igralske dosežke v letu 1987. Dobili so jih: Ljerka Belak, članica celjskega gledališča, za vloge v Strindbergovi Sonati strahov in Moliérovem triptihu Zgrabite Sganarela; Franc Markovič, član ljubljanskega gledališča, za vlogo v Treh sestrah Čehova, Klopci Gelana in Ptičih Jesiha; Barbara Lapajne, študentka Akademije za gledališče, radio, film in televizijo, za vlogo v Bettijevem Zločinu na Kozjem otoku in Miha Kap, nepoklicni igralec iz Zgornjih Žmanj pri Št. Primožu v Podjuni, za vloge v množičnih uprizoritvah Slovenske prosvete na prostem, v Prežihovih Samorastnikih, Kreftovi Veliki Puntariji in Miklovi Zali 87.

RAČE — **Sintezo glyfosata** bodo proizvajali v novem obratu Pinusa. Glyfosat je osnovna prvina nekaterih zelo efektivnih herbicidov, ki so ga do sedaj uvažali. S to podlago bodo izdelovali glifopin in druge preparate, ki jih bodo uporabljali na jugoslovanskih poljih.

NOVO MESTO — **IMV** je v lanskem letu izdelala 45.217 katric (R-4) in od teh izvozila v Francijo 33.504. Poleg tega so izdelali še 1.303 Renault 18, 350 gospodarskih vozil in še rezervne dele za izvoz. Skupni rezultati kažejo na povečano proizvodnjo v primeri s prejšnjimi leti.

UMRLI SO od 13. do 29. jan. 1988:

LJUBLJANA — Albin Martelanc; Ana Puhek, 97; Jože Levin; Pavlin Topolšek roj. Gostenčnik, 85; Peter Schiro; Marijo Vodušek roj. Kodrič; Stanislav Anžiček; Minka Del Linz roj. Kokalj, 91; Božidar Jaklič; Zlata Matelič roj. Kovačič; Ciril Obid, 82; Vesna Taštanosla; Otmar Kovač; Julija Maver roj. Omahen; Pavel Jeras; Rozalija Jakopin; Miha Gabrovšek (Kramarjev ata), 91; Marija Bartol; Feliks Sodnik; Jakobina Žitek, 78; Lojze Mavec; Marija Dovč roj. Sterle; Ignac Labernik; dr. Lidija Filipec roj. Steinberg; Mirko Leder; Amanda Florenini, 81; Branko Sotenšek; Ivana Pavčič roj. Čerin; Ivan Selan, 83; Niča Hribar-Cankar; Karel Poredoš; Pavla Keržan roj. Podbršček; Ladoslav Zorko, 71; Jule Škraba; Frančiška Mlakar roj. Štrukelj; Franci Anžin; Antonija Schmidt roj. Zalar, 91; dr. Milan Hodalič; Tončka Žigon; Peter Čopar, 84; Zinka Kompare roj. Omahen; Franci Bar; Jožefa Repas roj. Kunaver, 79; Ludvik Fertin; Ivana Levačič roj. Čerček; Alojz Mihec; Rozi Zabukovec roj. Šmajdek; Miha Bojanc st.; Angela Jamnik roj. Simon; Slavko Lokar; Fani Prijič; Marjan Regally; dr. Vida Kobal; Franc Žgavc; Tončka Pangerc roj. Štebej; Jože Rutar; Vida Mikuž roj. Strnad; Bojan Oblak; Marija Prah roj. Pavlovčič; Milan Savič; Ivanka Selan roj. Hvastija; Dušan Maselj; Irila Kuzman roj. Štrus; Pavle Dolinšek; Urška in Tatjana Lah-Tomc; Ivo Repovž ml.; Alojzija Černač roj. Hlad; Ciril Mrak; Jelka rančeškin roj. Verdjan; Jože Kobal; Marija Uroševič roj. Žokalj; dr. Ivan Ronko; Marija Kropar; Rudolf Vidmar; Leonila Galič; Anton Marolt; Zdenka Amon; Janez Sluga; Antonija Pogorelc; Alojz Koprivec; Jožica Šnuderl roj. Bahovec; Alojz Završnik; Angela Dernovšek roj. Jug; Anton Lipovec; Ema Šinko; Stanko Sajevic; Inge Paulin; Karel Tekavec; inž. Edo Krivic.

SLOVENCI v ARGENTINI

Osebne novice

Krsti: V cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi je bil krščena 13. februarja **Marija Cecilija Silva,** hčerka Miguela Angela in Marjete roj. Criscuoli. Krstil je Jakob Barle CM, botra sta bila Horacio Alberto Ustarroz in Marija Criscuoli-Triler.

V isti cerkvi v Slovenski vasi je bila pa 5. marca krščena **Barbara Marijana Haramboure,** hčerka Héctorja in Marije roj. Žitnik. Botra sta bila Nežka Martina Kastelic-Ribnikar in Miha Ribnikar. Krstil je Jaka Barle CM.

Dne 6. marca pa je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj **Marijan Gabrijel Marušič,** sin Aleksandra in ge. Eme roj. Urbančič. Botrovala sta Edvard Marušič in ga. Irena Poglajen. Krstil je dr. Alojzij Starc.

Rojstvo: V družini dr. Jožeta Rožanca in prof. Veronike roj. Kremžar se je 4. marca rodil sin, ki bo dobil ime Jože. Čestitamo!

Poroka: V cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi sta 5. marca sklenila zakon **Jorge Porto** in **Lojzka Koprivnikar.** Za priči sta bila Lojze Koprivnikar in ga. Gloria Rodríguez de Porto. Poročil ju je Bokalič Jože CM. Iskrene čestitke!

Smrt: V Slovenski vasi je 5. marca umrl **Papler France (62).** Naj počiva v miru!

RAZNI KRAJI — Danijela Žagar roj. Žitnik in Marija Podlogar roj. Bavdek, Šmarje-Sap; Franc Zimšek in Marija Dobčnik, Zagorje ob Savi; Frančiška Loboda roj. Narobe, 81 in Alfonz Avbelj, Domžale; Alojz Veselič, 52, Adlešiči; Kristina Kern, 90, Drganja sela; Dora Štempelj, Ani Hrovat roj. Per in Milan Lavrič, Mengeš; Lucija Strašek roj. Šepetavec, 74 in Miroslava Planinšek, Vransko; Anton Zakotnik, Mara Demšar in Marija Debeljak roj. Mrak, 90, Lipica pri Škofji Loki; Matevž Piber, Pepca Ostroška, Zlata Bizjak roj. Oblak, Slavko Štefe in inž. Drago Jordan, Postojna; Antonija Lušin roj. Ulčar, 85 in dr. Anton Nemec, Koper;

I. kulturni večer SKA

V letošnji 35. sezoni je bil prvi kulturni večer posvečen predstavitvi nove knjige, ki jo je izdala SKA, in sicer **Cerro Shaihueque,** ki jo je napisal znani gornik in pisatelj **dr. Vojko Arko.** Ker pač pisatelj živi v Bariločah in se vsebina knjige bavi z bariloško okolico in zgodovino, pa še to, da tam živi močna skupina Slovencev in da je v poletju v Bariločah veliko slovenskih turistov iz Buenos Airesa, je bil ta večer prirejen v Bariločah skupaj s Slovenskim planinskim društvom.

Za napovedani večer 13. februarja je bilo izdano lepo vabilo v opremi akad. slikarke Bare Remec, ki je novo knjigo tudi opremila. V Stanu se je zbralo veliko število domačinov in turistov iz prestolnice (nad 70 jih je bilo vseh). Večer je pričel predsednik SPD Dinko Bertoncelj, ki je pozdravil goste. Za njim je spregovoril kot predsednik naše krovne organizacije ZS ter kot odbornik SKA Lojze Rezelj, ki je v svojem navduševalnem in s ploskanjem sprejetem govoru prikazal važnost izida nove slovenske knjige ter poudarjal važnost slovenske besede, katero morajo naši mladi spoštovati

Sledilo je predavanje Tineta Debeljaka ml. o temi, primerni kraju in času: Gore v slovenski literaturi. Pričel je z Vodnikovim Vršacem ter nadaljeval s knjigami prejšnjega stoletja, ki so bile v glavnem posvečene planšarjem, lovcem ter divjim lovcem. Šele po prvi vojni so se pojavili prvi romani, ki so govorili o plezalskih in gorniških podvigih, prvi alpinistični romani. V ta okvir slovenske literature je tudi postavil pisatelja Arka in njegovo knjigo.

Ob tem predavanju so vzporedno recitirali nekaj pesmi Martin Žužek — Vodnik, Vršac; Luka Debevec — Baumbach — Funtek, Zlatorog (del) ter Finžgar, Triglav (del); Ivan Arnšek — Gregorčič, Nazaj v planinski raj; dr. Vojko Arko — Župančič, Na vrheh; Milena Arnšek — Tine Debeljak ml., Večna vez in Rdečemodri rez.

Zatem je sledil zanimiv pogovor pisatelja z Zalko Arnšek, ki ga je spraševala o raznih podrobnostih v zvezi z novo knjigo. Med drugim je nanizal nekaj misli, ki jih skrajšane podajamo:

„Mislim, da je knjižica reprezentativna in da dobro podaja čitatelju kos Bariloč in nas, ki smo pomemben del bariloškega občestva. Že v besedilu knjige sem povedal, da je spis posvečen deželi, ki mi je dala dom. Moj odnos do te zemlje je podoben tistemu, ki so ga vzdrževali moji kmečki predniki do svojih gruntov. Tudi me zanimajo ljudje, ki so si prav to deželo izbrali kot svojo in tisti, ki so tukaj gospodarili pred našim prihodom..."

„Ob vzponu na Shaihueque sem natrosil drobne vesti o pohodu v pustinjo in o predaji upornih rodov, pa nekaj zgodovine bariloških pionirjev in sodobnikov, vseh tistih, ki so zakopali v nepretrganem delu svojo življenjsko usodo med gore in vode Nahuel Huapija'..."

Vsi moji spisi — ne le zadnja knjiga — so pričevanja o slovenskem človeku v Patagoniji in o slovenskih andinistih, torej slovenskih planincih v Andih. Mislim, da bariloška planinska zgodba zdaj pripada splošni slovenski kulturi."

OTROKOM IN VODSTVU POČITNIŠKE KOLONIJE V DOLORESU!

Prvega februarja opoldne, ko so si po golem zimskem drevju v soncu pogumno odpevale siničke, je iz dalnega mesta Dolores na drugem koncu sveta prispelo pismo. Ko sem ga odprl, kot da bi mi bila zapela jata najrazličnejših drobnih ptic! Vsaka deklica, vsak deček sta mi s svojim podpisom žvrgolela o sreči in veselju, o ljubezni do vsega dobrega, lepega in dragega. Šel sem — kot še vsakič doslej — od imena do imena in sem jih naštel 82. Nisem mogel verjeti lastnim lastnim očem. Moj Bog, ali je mogoče, da se je v Doloresu zbral ta živi roj otrok, ta upapolni odlomek našega naroda, to poroštvo, da Slovenci ne bomo usahnili?

Zbral se je! In da se je dobro imel v varnosti in preskrbljenosti, gre zahvala vodstvu: enajstim, ki so se tudi podpisali. Komur sem tukaj pokazal pismo, vsak je široko odprl oči in se v čudenju smehljal. To čudenje je bilo pohvala, jaz pa sem ga razumel tudi kot zahvalo tistemu, ki je v svojih čilih in ustvarjalnih letih daleč gledal: dr. Rudolfu Hanželiču. Kot slovenski duhovnik in katehet, po višji sili presajen na argentinska tla, je ohranil prirojeni mu pogum in podjetnost. Iz ogromnega ravninskega Buenos Airesa se je razgledal po novi domovini, da bi kje našel gore, potoke, zeleno naravo in čisti zrak: nadomestilo za zgubljeno Slovenijo.

Našel jo je na severu: deželo Córdobo. Tja zdaj hodi na oddih, kdor le more. Poseben pomen pa ima Dolores kot otroška počitniška kolonija. Predstavljam si tisti veseli živžav zagorelih obrazov, smeh, prepevanje, nova poznanstva in prijateljstva, pa sonce v dušah in telesih, s katerim se vračajo na domove, tako raztresene v tujerodnem svetu.

Pismo sem pokazal tudi svoji vnukinji, ki hodi v 2. razred, ji dal papir in rekel, naj se podpiše. In se je podpisala: Kristen Beličič. Podpis kot kakšen v pismu iz Doloresa. Vnovič sem začutil, kako velik narod smo Slovenci, ki imamo danes toliko različnih domovin. Hvala vam za to potrdilo in za pozdrave, ljubi mladi prijatelji in prijateljice iz Male Slovenije! Vso srečo na nadaljnji poti življenja!

Občine (Trst), 4. februarja 1988.

Vinko Beličič

Lani so nekako odkrili Janeza Evangelista Kreka. Veliko je bilo slišati predvsem o njegovi socialni vlogi. Tudi druge stvari, katere se prej sploh ni omenjalo, prihajajo na dan. Mislite, da se bo kmalu tako govorilo in pisalo tudi o škofu Rožmanu?

NADŠKOF ŠUŠTAR: O škofu Rožmanu je bilo pred dvema letoma spet precej govorjenja, ker so takrat v ljubljanskem Delu objavili vrsto člakov pod naslovom Resnična podoba škofa Rožmana. Kar so takrat objavili, je bilo že prej tolikokrat povedano v uradnih oblikah, zato sem javno protestiral. To so bile stvari, ki smo jih že tolikokrat slišali. Da bi prišli do resnične podobe škofa Rožmana, bi bilo treba imeti v roki res vse dokumente. Te dni po božiču je v Novi reviji ravno izšel intervju s škofom Leničem. Škof Lenič je vse to globoko doživljal. Stvar je šla sedaj v javnost in bo verjetno zbudila precej pogovorov. Kdaj bomo pa mogli res povedati vso resnico in vse stvari, objaviti vse dokumente in se o tem tudi pogovarjati, pa ne vem.

Kateri je vzrok, da se danes toliko govori o Kreku?

NADŠKOF ŠUŠTAR: Krek je nekaj čisto posebnega. Probleme, ki jih danes hoče reševati socializem, je v tistih časih izredno močno razumel in se zanje zavzel. Ko so se sedaj ponovno začeli zanimati za Kreka, so odkrili, koliko je pri njem stvari, ki jih tudi sami poudarjajo. Pred vojno je bil Krek zelo znan. Ker pa je bil duhovnik, se po vojni o njem dolgo ni nič govorilo. Lani pa smo obhajali sedemdesetletnico njegove smrti. Zato smo skušali s cerkvene strani to poudarjati in smo najprej pripravili simpozij na Teološki fakulteti, nato pa prvo manjše srečanje v njegovem rojstnem kraju v Sv. Gregoriju pri Ribnici. Potem smo načrtovali shod v večji obliki pri Šentjoštu nad Kranjem. Ta shod je imel izreden uspeh in odmev. Mnogi so rekli, da če je vse to, kar so o Kreku poudarjali, res, potem je moral biti to zanimiv človek. Začeli so ga vedno bolj odkrivati in je bilo mogoče tudi v časopisih zavzeti odkrito stališče. V tem smislu se mi zdi nekaj zelo pozitivnega. Druga taka osebnost, ki bi se je lani morali bolj spomniti, je škof Jeglič, ker je minilo petdeset let od njegove smrti. Znano pa je, da Krek in škof Jeglič pred Krekovo smrtjo nista bila v najboljših odnosih. Jegliča bi lahko veliko bolj poudarili, če ne bi bil že Krek tako močno v ospredju. Pred letom je bil Trubar tista osebnost, o kateri so veliko govorili. Ko bo vedno več obletnic, bi se radi spomnili vseh teh mož. Korošca so omenjali predvsem v zvezi z Majniško deklaracijo. V Rimu smo imeli simpozij o škofu Misii, ki je bil prvi kardinal slovenskega rodu, najprej ljubljanski škof in potem nadškof v Gorici. Letos bi radi v Rimu izvedli simpozij o škofu Gnidovcu, ki je tudi bil izredna osebnost. Tako skušamo nekoliko bolj vzbuditi zanimanje za zgodovino. Ni pa pri vseh še dovolj zanimanja za polpreteklo zgodovino in za naše velike osebnosti.

Slovenija je dandanes znana kot najbolj napadalna republika sistema. Ali zavzema slovenska Cerkev enako stališče?

NADŠKOF ŠUŠTAR: Danes je Slovenija najbolj kritična do gospodarskih ureditev, do raznih predpisov, ki urejajo naše državno življenje, ker je Slovenija res v posebnem položaju v Jugoslaviji, bodisi gospodarsko, bodisi kar se tiče razvitosti, kulture in tradicije. Pozna se, da smo stoletja živeli v bližini zahoda, spadali pod Avstrijo in so velike razlike med Slovenijo in na primer s Srbijo, Makedonijo ali Bosno. V bližnji Hrvaški so razlike manjše, čim bolj pa gremo na vzhod, tem bolj jih opazimo. Slovenska Cerkev se v debato o gospodarskih in političnih vprašanjih ne spušča. Jugoslovanska škofovska konferenca je dala izjavo o spremembah v jugoslovanski ustavi. V Sloveniji smo dali nekaj izjav, ki zadevajo bolj etična vprašanja, preko komisije Pravičnost in mir, ki obstaja pri Slovenski pokrajinski škofovski konferenci. Lani smo za veliko noč dali izjavo o upadanju rojstev v Sloveniji in še drugo o problemu miru.

Je slovenska mladina verna?

NADŠKOF ŠUŠTAR: Manjši del slovenske mladine je veren. Vedno več je takih, ki niso krščeni. Starši niso poskrbeli za to. Če so jih pa dali krstiti, so se otroci pozneje oddtujili od vere in Cerkve. Skoraj nemogoče je natančno ugotoviti, koliko je vernih. Tudi zato, ker se nekateri še zmeraj bojijo pokazati, da so verni. Ankete nam pokažejo samo majhen procent vernih. Ko pa doživljamo druge stvari, kot razna mladinska srečanja, zanimanje za razna vprašanja, imamo vtis, da je mladih, ki verujejo, veliko več. Seveda pa s tem ni rečeno, da so povezani s Cerkvijo. Zanimivo je že pri mladih in celo pri otrocih, da jih pride več k verouku kot k maši. Maša jim ne pomeni toliko. Upadanje obiska pri maši, zanemarjanje nedelje in prejemanja zakramentov kaže, kakšno škodo je naredila vzgoja, ki jo imamo že toliko let. Težko je, da bi kateheti in katehistinje s svojim delom nadomestili to, česar družina ne da.

Po skoraj šestih letih vašega potovanja v Argentino, kako danes gledate na ta obisk?

NADŠKOF ŠUŠTAR: Ta obisk je bil zame izredno doživetje. Občudoval sem naše ljudi v Argentini. Veliko sem o njih že prej slišal in tudi dobival marsikatera poročila, ko sem bil v Švici. Srečavala sva se tudi s pokojnim msgr. Oreharjem. Vem, kako težki so bili začetki. Občudoval sem naše ljudi, kaj vse so naredili. Najprej človeško, kakšne družine so si ustvarili, kako so si socialno uredili življenje, nekateri še celo malo boljše. Občudoval sem, kako trdni in močni sta ostali njihova vera in medsebojna povezanost, koliko požrtvovalno naredijo za ohranitev narodne zavesti, ne samo po tisku, temveč tudi v šolah, pri srečanjih in tudi na druge načine. V teh ozirih sem res odnesel najboljše vtise, ki so ostali, ker človek bolj obdrži to, kar je lepega, kakor če je bilo morda kaj neprijetnega. V Argentini nisem doživel nobene stvari, ki bi kakorkoli motila. Prej so mi rekli, da me bodo morda nekateri zavrnili, pa tega osebno nisem opazil. Vem, da so bili nekateri malo rezervirani ali da se je kdo raje umaknil osebnemu srečanju. Vendar sem imel vtis, da razumemo drug drugega v povezanosti, v veri, zvestobi narodu in v zvestobi naloge, ki jo imamo, mi na svoj način tukaj doma, naši ljudje po svetu pa spet na svoj način.

Lepo se Vam zahvalim v imenu vseh slovenskih rojakov v Argentini, da ste me tako gostoljubno sprejeli.

NADŠKOF ŠUŠTAR: Tudi jaz se vam zahvalim, da sva se mogla malo pogovoriti, ker imam tako lepe spomine na obisk v Argentini. Prosim vas, ko boste objavili ta pogovor, da posredujete moje najlepše pozdrave in voščila vsem našim ljudem. Posebno mladini želim veliko božjega blagoslova in uspeha, da bo ostala povezanost ravno pri mladih močna in da bi ohranili vrednote. Vedno sem vesel, ko dobim pozdrave ali pisma od mladih in od drugih rojakov in vse prisrčno pozdravljam.

Pogovarjal se je **Janez Vasle**

MALI OGLASI

ZA DOM

POHIŠTVO: za jedilnice, spalnice, dnevne sobe, moderno in angleški stil. **Martin Kovačič — T. E. 765-1682.**

PREGELJ in sinovi: izdelava kuhinjskega pohištva; Montevideo 35 - Tablada - T. E. 652-8157.

REDECORA — celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge — Bolívar 224, Ramos Mejía, T. E. 654-0352.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - automatično zalivanje - Andrej Marolt, Martínez de Hoz 110, San Miguel, T. E. 664-1656.

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov. Andrej Marolt, Avellaneda 216, San Miguel. T. E. 664-1656.

ADVOKATI

dr. Vital Ašič — odvetnik; ponedeljek, sreda, petek od 17. do 19., Don Bosco 168 — San Isidro; T. E. 743-5985.

dr. Franc Kravs — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Pcia. Bs. As. — Tucumán 1455, 9. nadstr. E - Tel. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

TRGOVINA

Delikatesa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadro severno od postaje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle — vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Lobode — Sarmiento 385, 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 312-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od poned. do petka od 14. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od ponedeljka do petka od 14. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN — Slovenski dom - Córdoba 129 Tel. 755-1266 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure. (g. Stanko Oberžan).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS — Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10,30 do 12,30 (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA RAMOS MEJIA. V pritličju poslopja Sloge, Moreno 129. Od ponedeljka do petka od 16.—19. ure. T. E. 658-6574 — 654-6438.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje ob četrtkih od 20. do 22. ure in ob nedeljah od 10,30 do 12,30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) H. Irigoyen 2756 Tel. 651-1760 - Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9,30 do 11,30 (gdč. Julka Moder).

Cena največ štirih vrstic A 5.- za enkratno objavo, za ves mesec — 4 številke — A 15.-.

OB ROBU

STRASSBOURG

19. in 20. januarja so v evropskem parlamentu razpravljali o SFRJ. Besedo je 20. januarja dobil Slovenec dr. France Bučar, poznan iz Drage, CZ, Nove revije, avtor knjige Resničnost in utvara. Njegova izvajanja: Zedinjena Evropa predstavlja ideal Slovencev. Slovenci smo danes proti svoji volji prisiljeni živeti v državi nekega socializma, kjer je na tehtnici njihov narodni obstoj. Nakazal je negativnost leninistične države, kjer se osebne svoboščine državljana smatrajo kot nasprotje socialistične družbe. Leninistični tiraniji se ne sme upirati s silo, ker jo to samo jači. Nasprotno, tak režim se mora prisiliti k demokraciji, ki jo komunisti imajo samo v teoriji. Pri tej demokratizaciji morejo pomagati komunistični ekonomski neuspehi in zato vsaka pomoč komunistični ekonomiji samo odlaša njihovo popuščanje. Jugoslavija ni steber miru in stabilnosti v tem delu Europe, ampak njena najslabša točka. Jugoslavija more postati jamstvo stabilnosti v svoji coni samo, če se podprejo narodi SFRJ, da res dosežejo stvarno samostojnost. Po Bučarju je govoril tudi v angleščini predsednik HNV dr. Mate Meštrovič. (vir NH, 7. febr. 1988.)

CLEVELAND

Dr. R. Susel, urednik Ameriške domovine, je 5. februarja 1988 v uvodniku krepko udaril po ameriškemu kongresniku slovenskega rodu Dennisu Eckertu, ker je ta glasoval v kongresu proti podpori poznanim „kontras", ki se bore proti rdeči diktaturi v Nikaragvi. Zaključuje: „Dovolj smo zreli kot skupnost, da lahko obrnemo hrbet človeku, ki ima filozofijo, s katero se ne strinjamo, pa je naš rojak."

POLITIČNA REHABILITACIJA?

Dr. Anton Trstenjak je napisal lep članek v Stopinjah 1988 o največjemu slovenskemu laičnem filozofu Francu Vebru. Kot je znano, je režim takoj po prevzemu oblasti povsem izoliral Vebra in ga seveda vrgel iz službe na univerzi in pri Akademiji znanosti in umetnosti. Veber se je potem vse do smrti težko tolkel skozi življenje v novi Slove-

Zadnja leta pa je v Sloveniji Veber zopet v ospredju. L. 1986 so imeli celo dvodnevni simpozij o Vebru v Radgoni na naši pa tudi avstrijski strani. V Ljubljani so mu ponatisnili Estetiko. Dr. Jerman Frane, filozof vladne črte, mu je celo napisal uvod. Dr. Trstenjak pravi, da je s tem bil Veber politično rehabilitiran. Naš komentar: Veber bi se v grobu obrnil, ako bi zvedel za take vrste rehabilitacijo.

ITALIJANSKI VOJNI ZLOČINI

Univerzitetni profesor zgodovine v Torinu Angelo del Boca je napisal veliko delo, 7 knjig, o vojnih zločinih italijanske armade in fašistov. Zločini so povsem enaki nemškim in japonskim. Arhiv Združenih narodov, sedaj odprti javnosti, potrjujejo neverjetne grozote italijanskega vojaškega poveljstva in posamičnih preprostih vojakov. Podrobno so našteti zločini kot zažig vasi, pobijanje živine ali odgon, masovno pobijanje civilistov, mnogokrat z mučenjem. Profesor si je nakopal tožbo italijanske vojaške komande. Italijanska javnost molči. Kot v Nemčiji se je tudi v Italiji o tem že med vojno precej vedelo. Po številu žrtev je seveda Italija manj prizadeta, ker ni bilo holokavsta Židov.

Knjige prof. A. del Boca so važne za slovensko zgodovino. Kak naš strokovnjak (ne samo dr. Biber iz Ljubljane) jih mora analizirati iz perspektive zločinov nad slovenskim narodom.

OBVESTILA

NEDELJA, 13. marca:

Začetna šolska prireditev v Slovenski hiši ob 16.

V Slomškovem domu mladinska sveta maša in nato izlet za mladino.

SREDA, 16. marca:

Sestanek Lige žena-mati v San Martinu.

PETEK, 18. marca:

Medorganizacijski svet ob 20. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 19. marca:

Začetek Slov. srednješolskega tečaja „Ravn. Marko Bajuk" v Slovenski hiši. Ob 14.30 izpiti; 17 vpisovanje in ob 18 sv. maša.

NEDELJA, 20. marca:

V Slomškovem domu tradicionalna tombola.

Občni zbor Zedinjene Slovenije v Slovenski hiši ob 9.30.

SOBOTA, 26. marca:

Redni letni občni zbor Kreditne zadruge SLOGA ob 21. uri v Slomškovem domu.

NEDELJA, 27. marca:

V Rožmanovem domu ob 11.30 blagoslov oljk, sv. maša nato skupno kosilo.

SLOGA SPOROČA

Pravna posvetovalnica, ki jo vodi dr. Jože Dobovšek ml., je v poslovni pisarni SLOGE vsak petek od 18.—19. ure, Moreno 129 (pritličje poslopja SLOGE) Ramos Mejía: T. E. 658-6574 — 654-6438.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
REDACCION Y ADMINISTRACION:
RAMON L. FALCON 4158
1407 BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: 6 9 - 9 5 0 3

G l a v n i u r e d n i k :
Tine Debeljak ml.

U r e d n i š k i o d b o r :
dr. Tine Debeljak, Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)
FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 3824

Registro Nac. de la Propiedad Intelectual No. 85.462

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1988: Za Argentino ₳ 100; pri pošiljanju po pošti ₳ 120; Združ. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejne države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 45 USA dol.

TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES T. E. 362-7215

SLOMŠKOVA USTANOVA

s sedežem na Dunaju nudi naši mladini možnosti obiska slovenske zemlje. Štipendija obstoji v plačanem enomesečnem bivanju in vožnji nazaj v Argentino. Interesenti, polnoletni, absolventi slovenskega srednješolskega tečaja in aktivni člani slovenske skupnosti, ki še niso bili v Evropi, naj se pismeno prijavijo do 15. aprila 1988 v pisarni Zedinjene Slovenije.

XLI. REDNI LETNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA ZEDINJENA SLOVENIJA

Upravni svet društva ZEDINJENA SLOVENIJA sklicuje XLI. redni letni občni zbor v nedeljo, 20. marca 1988, ob 9.30 uri v prostorih Slovenske hiše, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

DNEVNI RED:

1. Izvolitev dveh overovateljev zapisnika in dveh preštevalcev glasov.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročila Upravnega sveta in Nadzornega odbora ter sklepanje o njih.
4. Potrdilo članarine za leto 1988.
5. Razgovor o predlogu za spremembo društvenih pravil za tesnejšo povezavo s krajevnimi Domovi.
6. Slučajnosti.

Po določilu 16. člena društvenih pravil bo občni zbor sklepčen ob vsaki udeležbi eno uro pozneje kot je bil sklican.

Z vsemi pravicami se morejo med seboj zastopati zakonci ter starši in otroci. Pooblaščence morejo imenovati tudi člani, ki bivajo izven Velikega Buenos Airesa ali jih ovira bolezen ali služba. Pooblaščenci se morajo izkazati s pismenim pooblastilom.

Pred občnim zborom bo v cerkvi Marije Pomagaj sv. maša za vse pokojne člane Zedinjene Slovenije.

20. MARCA TOMBOLA

V NEDELJO, 20. MARCA, lepo vabljeni na veliko in prijetno prireditev na vrtu Slomškovega doma, Castelli 28, Ramos Mejía.

- **Pričetek: od 15. ure dalje:**
- **Glavni dobitek: BARVNI TV**
- **Tablice v predprodaji imajo prednost: za 5 kartic dobite eno brezplačno.**
- **Darujte dobitke, kupujte tablice v predprodaji!**
- **Podprite idealno delo slovenskega doma!**

Povabite znance in prijatelje!

- **Na svidenje v SLOMŠKOVEM DOMU!**

LUDOVIK PUŠ (1)

Mihail Sergejevič Gorbačov

Kdor med nami stalno, dosledno in skrbno zasleduje in sproti proučuje časopisna in televizijska poročila, ocene in komentarje v zvezi z razvojem dogodkov okrog imena Mihail Gorbačov, sedanjega diktatorja ozemeljsko največje državne enote na tej zemlji, se mu nehote poraja misel ali celo prepričanje, da je ruski mož s tem imenom verjetno za Leninom najbolj nevarna osebnost za do sedaj še svobodni svet. Njegov nedavni obisk Združenih držav je takšno misel samo še potrdil, ko je človek gledal in bral, kako so Amerikanci uravnavali svoje poglede nanj in na njegovo prikupno obnašanje in spretno manevriranje v vseh danih okoliščinah. Kar histro postaja „General Secretary" Gorbačov zanje po domače Gorby, ki se je odločil s svojimi načrti, imenovanimi glasnost in perestroika, preustrojiti sendanji sovjetski politični, gospodarski in socialni sistem in ga spremeniti v moderno, sedanjemu času in razmeram ustrezno demokracijo, četudi ne povsem po vzorcu ameriške svobode.

Pisec teh vrstic se s takim mnenjem o tovarišu Gorbačevu žal ne more strinjati in se je s pričujočim člankom namenil razložiti, zakaj ne. Moje misli in ocene so seveda osebno prepričanje človeka v visokih letih, ki je v svojem življenju zares mnogo preskusil in pretrpel zavoljo svojega prepričanja in se prikopal do spoznanja, kako naj človek previdno in stvarno motri dogajanja okrog sebe in po svetu, da ne bo doživel presenečenj in razočaranj. Morda nimam v vsem prav, pa naj moje stališče kdo drug popravi.

Jaz, ki imam, kot sem že dejal, Gorbačova poleg Lenina za najbolj nevarnega svetovnega politika, bom v naslednjem analiziranju poskusil pokazati na katerih faktorjih slonijo moje ocene tega moža. Gorbačov je v najlepših in najbolj plodovitih letih svojega življenja, zelo izobražen, inteligenten in podjeten ter sposoben človek prikupljive, da ne rečem naravnost osvajajoče pojave, in ima pred seboj velike ideje in načrte, ne za ta trenutek, marveč za oddaljeno prihodnost. Sedanji položaj v njegovi domovini ga nujno priganja, da je treba za njih realizacijo začeti čimprej, takoj. Po mojem mnenju so temeljne postavke njegovih načrtov obsežene v glavnem v teh-le treh osnovnih bazah:

1) Z znatnimi reformami boljševiškega marksizma se mora razviti in močno utrditi sedanja nezadostna moč in oblast komunistične partije na političnem, socialnem in zlasti na gospodarskem področju sovjetske države.

2) Nadaljujejo in celo pospešujejo se operacije tako imenovanih „osvobodilnih gibanj" v tretjem svetu, da se na ta način ustvarjajo trdne komunistične baze širom zemeljske oble za čas, ko bodo razmere dozorele za svetovni preobrat in

3) zavojevanje komunistične nadvlade na svetu, ki bo s svojo močjo izvedla po njegovih načrtih izboljšan marksistični sistem na vseh celinah in ustanovila po Karlu Marxu zamišljeni raj na zemlji, kjer ne bo ne bogatina, ne reveža, marveč bodo le zadovoljno živeči in srečni ljudje...

1) Izgraditev in utrditev sovjetske moči

Velika atomska katastrofa v Černobilu je Gorbačovu do kraja izbistrila glavo, da s sedanjim tekmovanjem v atomskem oboroževanju komunistični Sovjetiji ni nikakor mogoče doseči končnih ciljev njihovega sistema: svetovna nadvlada. Kajti atomski izstrelki bodo pokončali komuniste prav tako kot svobodnjake, ko imata obe strani dovolj tega orožja za popolno uničenje. Sovjetija je zaradi atomskega tekmovanja z Ameriko gospodarsko tako obubožala, da je nujno treba iskati izhoda iz nastalega položaja. Saj pravi Valentin Falin, šef sovjetske tiskovne agencije Novosti, ki pripoveduje svetu kar Moskva želi, da ta sliši „Čas ni več nevtralen. Če ga ne uporabiš takoj sedaj za razvoj v boljšo smer, je zgubljen za pozitivne namene... Mi potrebujemo odločitve, katere veje industrije in znanosti se morajo razviti, kje dati prednost civilnim in vojaškim naporom in kje se je treba omejiti... Odločiti se je treba, ali posodobiti še bolj nevarna in točna orožja, ali pa jih zavreči in skrčiti arzenale."

V težki dilemi se je znašel Gorbačov. Njegove politične akcije pa kažejo, da se nagiblje na stran odprave atomskega orožja — ker v tem orožju ne vidi rešitve svojih načrtov za svetovno dominacijo komunizma, v prvi vrsti pa ne vidi rešitve za sovjetski gospodarski razvoj, ki je zanj conditio sine qua non. Ne ljubezen do miru, marveč ljubezen do sovjetske ekonomske in vsake druge na zdravi ekonomiji bazirane moči ga priganja, da v pogajanjih vidno popušča in bo verjetno še naprej popuščal. Svobodni svet naj bi modro izkoristil zadrego premetenega Rusa in iz tega procesa izbil kar moč obširne izboljšave ne le oboroževalne omejitve, ampak tudi svobode in človekovih pravic. Naj beseda Glasnost, ki je že postala lozinka svetovnega slovarja, res prinese sovjetskim narodom in svetu pod komunizmom več g l a s u , da se bodo slišale njihove želje in zahteve. Beseda sama lahko pomeni mnogo ali — nič, dokler ni pozitivnih rezultatov.

Ni dvoma, da čakajo Gorbačova naravnost ogromne naloge. Izvleči sovjetski voz iz globoko zarezanih kolesnic ustaljenega sistema mogočnih aparatčikov in ga usmeriti na novo, drugačno pot bo gigantsko delo mnogih let. Nameni njegove perestroike niso še dobro znani, izraz sam pa vsebuje elemente drugačnosti, kar pomeni tudi v slovenščini beseda z istim korenom „preustrojiti", to je: predrugačiti, predelati, preurediti. Imamo strojarne, ki predelujejo živalske kože v usnje, kar je prav znatna sprememba, ali ne?